

KRONIEK VAN BALEN

1980-1989

Wezel he... nog ste... milieup... lemen

De samenstelling van de Balen is nu anders. Richard Vermeulen is de voorzitter van de Balen. Hij is ook voorzitter van de Balen. Hij is ook voorzitter van de Balen. Hij is ook voorzitter van de Balen.

Balenaar

Uitgave Heemkundige Kring Balen

INLEIDING

Richard Vermeulen
De samensteller

Moderne geschiedschrijving is in deze tijd van massamedia een complex gebeuren.

Via de talrijke mediakanalen komt er een grote stroom van informatie binnen die we amper nog kunnen verwerken.

Ook een gemeente als de onze krijgt een plaats in die mediawereld toebedeeld, zij het dan in beperkte mate.

Sommige plaatselijke gebeurtenissen, al naar gelang de belangrijkheid, krijgen via de visuele of gesproken mediakanalen, zoals televisie en radio, de aandacht; andere, de dagelijkse en minder belangrijke gebeurtenissen krijgen een plaats in de geschreven pers.

Sinds de jaren tachtig is deze "gemeentelijke mediainformatie" zijn plaats gaan opeisen in het dagblad; meer en meer zelfs werd het regionale nieuws gebruikt om de verkoopcijfers van de "courant" op te drijven. Er kwam hiervoor zelfs een "regio of streeknieuws" katern in elke krant.

Het is dank zij dit dagelijks verschijnend drukwerk, het medium van informatie, dat we een vrij goed, in tijdsorde gerangschikt, overzicht krijgen van elk voorval van enig belang tijdens de jaren tachtig in onze gemeente.

Deze kroniek is samengesteld uit een verzameling van 10 jaar; het is vanzelfsprekend dat er in deze enorme hoeveelheid knipsels heel wat diende gesnoeid te worden, maar toch hopen we dat elke Balenaar er een herinnering in terugvindt; triest, vrolijk of ernstig, ze zijn er allemaal in opgenomen.

Gebeurtenissen zijn echter vergankelijk; is het niet zo dat wij vrij snel alles vergeten?

Ja? Wel, daarom is deze kroniek de ideale handleiding voor elke inwoner van Balen die zich binnen onafzienbare tijd de jaren tachtig nog wenst te herinneren.

Ik hoop tenslotte dat de toekomst ons zal toelaten om later ook de volgende decennia's te boek te stellen, zodoende dat elke Balenaar zijn dorpsgeschiedenis van nabij kan volgen.

TEN GELEIDE

Jos Michiels
Voorzitter Heemkundige Kring Balen

De jaren tachtig gaande van 1 januari 1980 tot en met 31 december 1989 zijn voorbij gevlogen als het ware in een versneld tempo in een steeds kleiner wordende wereld. We kunnen ons afvragen wat die tien kalenderjaren ons gebracht hebben aan veranderingen op wetenschappelijk en technisch gebied, aan veranderingen in het maatschappelijk- en kerkelijk leven, aan topprestaties in de sport, manifestaties op het vlak van de beeldende kunst, muziek, toneel en film.

Wie waren de politici, economen, kunstenaars en wetenschapsmensen wiens activiteiten mede gestalte hebben gegeven aan dit decennium.

De jaren '80 worden gekenmerkt door het steeds sterker wordend gevoel dat de wereld op zeer uiteenlopende terreinen op weg is naar een moment waarop de bakens definitief verzet zullen worden en waarop grote delen van de mensheid een tijdvak zullen binnengaan dat, ten goede of ten kwade, wezenlijk zal verschillen aan de periode die dit tijdperk voorafging.

In het jaar 1980 vallen de troepen van de toenmalige Sovjet-Unie Afghanistan binnen en begint de strijd tussen beide landen; kernfysicus en mensenrechtenactivist, Andrej Sacharov, wordt verbannen naar Gorky, terwijl de Olympische Spelen, symbool van vriendschap en samenhang...!!!, in Moskou van start gaan.

Aartsbisschop Romero van San Salvador wordt vermoord; het Nederlandse Lekkerkerk kent zijn gifschandaal terwijl Koningin Beatrix de troon bestijgt en president Tito in Joegoslavië overlijdt.

Greenpeace kent zijn groene lente.

Bij een bomaanslag in het station van Bologna sterven 84 mensen.

In het Oostblok ontluiken de eerste tekens van democratie : in het Poolse Gdansk legt Lech Walesa de basis voor de vakbond "Solidariteit".

Ex-Beatle, John Lennon, wordt in New York doodgeschoten.

In ons eigen land wordt Mgr. Danneels de nieuwe aartsbisschop van Mechelen-Brussel en komt de regering Martens I ten val;

België viert 150 jaar onafhankelijkheid.

1981 wordt een somber jaar met toch enkele lichtpuntjes, maar onze wereld is nog steeds in de greep van een ernstige economische crisis.

Ronald Reagan wordt de 40ste president van de Verenigde Staten en de Amerikaanse gijzelaars in Iran worden vrijgelaten.

Lech Walesa zou men de figuur van het jaar kunnen noemen door zijn onverzaagde strijd tegen de Poolse regering; 1981 is ook het jaar van aanslagen op Wereldleiders : op Ronald Reagan op 30 maart, op Paus Johannes Paulus II op 13 mei en op de Egyptische president Anwar Al Sadat op 6 oktober.

De wapenwedloop tussen Oost en West neemt toe, doch een begin van toenadering tussen de VSA en USSR komt tot stand.

De eerste Space Shuttle krijgt zijn ruimtedoop en in Frankrijk legt Francois Mitterrand de eed af als president.

In Noord-Ierland sterven 10 gevangenen IRA-leden ten gevolge van hun hongerstaking; intussen wordt in Groot-Brittannië het huwelijk van de eeuw gesloten tussen kroonprins Charles en Lady Diana Spencer.

Overall in de wereld krijgen we demonstraties tegen de kernwapens : Bonn, Londen, Parijs, Brussel en Oslo.

In eigen land wordt Martens de premier van de nieuwe regering Christendemocraten-Liberalen.

In het jaar 1982 wordt het meest besproken gebied ter wereld het westelijk deel van Beiroet; een bloedbad vindt plaats in de Palestijnse vluchtelingenkampen Sabra en Chatila; honger, oorlog en onderdrukking bepalen het dagelijks leven voor een groot deel van de mensheid.

Het Falkland-conflict tussen Groot-Brittannië en Argentinië kent een gewapende oplossing waarbij de Britten hun slag thuishalen.

Op kerkelijk gebied is er de historische ontmoeting tussen Paus Johannes Paulus II en Koningin Elisabeth van Groot-Brittannië, hoofd van de Anglicaanse Kerk. De mondaine wereld rouwt om het heengaan van Grace Kelly.

Cockerill Yards in Hoboken wordt failliet verklaard en ruim 2.700 werknemers verliezen hun baan;

Onze Belgische frank devalueert.

1983 wordt gekenmerkt door de toegenomen Oost-West spanningen met discussies over de euroraketten en de stagnerende ontwapeningsgesprekken te Genève.

Op de Filippijnen wordt de oppositieleider Benigno Aquino vermoord maar neemt ook het verzet tegen president Marcos toe.

De Russen schieten een Zuid-Koreaanse Boeing neer bij het eiland Sachalin met 269 doden als gevolg.

De eerste technologiebeurs van Vlaanderen, "Flanders Technology", betekent voor Vlaanderen het begin van de derde industriële revolutie (DIRV).

De eerste Belgische proefbuis-baby wordt in Leuven geboren terwijl Philips de compact-disc (C.D.) introduceert.

In Waals-Brabant ontketenen de roofovervallen van de bende van Nijvel een ware angstpsychose.

1984 zou men gerust het jaar van de onthullingen kunnen noemen : we kennen het omkoopschandaal van de firma Flick in Duitsland, het omkoopschandaal bij de Belgische voetbalclubs, de belastingsfraude van Vanden Boeynants en de valse Hitlerdagboeken.

De droogte leidt tot een ware hongersnood in Ethiopië.

Reagan wordt als president herkozen.

In het Indiase Bhopal komen duizenden mensen om en worden honderdduizenden vergiftigd door een gifwolk uit de installaties van de Amerikaanse firma Union Carbide.

De Mont-Louis, een Frans vrachtschip, komt voor de kust van Oostende in aanvaring met een Britse ferryboot; hierbij bedreigen 30 vaten met het giftige uranium hexafluoride het milieu.

Onze Prinses Astrid treedt in het huwelijksbootje met Aartshertog Lorenz van Oostenrijk-Este.

Wanneer een jaar tumultueus heet dan is dit zeker van toepassing op 1985.

De Russische partijleider Tsjernenko overlijdt en wordt opgevolgd door de veel jongere Michael Gorbatsjov; enkele maanden later volgt de eerste historische ontmoeting Gorbatsjov-Reagan.

Het wereldvoedselprobleem wordt in de kijker gesteld door het dubbel-concert LIVE-AID van Bob Geldof in het Londense Wembley-stadion en het J.F. Kennedy-stadion in Philadelphia.

In Zuid-Afrika neemt het verzet tegen de apartheid zienderogen toe.

1985 is als het ware het jaar van de vliegtuigrampen; een Indiase Boeing stort neer in de Ierse Zee : balans 329 doden; een Spaans verkeersvliegtuig verongelukt : balans 148 doden; een vliegcrash bij Manchester eist 54 doden; een Japanse Boeing stort te pletter tegen een berg : balans 520 doden, meteen de grootste ramp in de geschiedenis van de burgerluchtvaart.

Europa kent in 1985 weer eens een winter zoals in "de goede oude tijd"; de Nederlanders raken volledig in de ban van "hun" elfstedentocht die na 22 jaar weer eens doorgaat.

De Oostenrijkers doen geen water maar wel diethyleenglycol, anti-vries, bij de wijn, terwijl Paus Johannes Paulus II de Benelux bezoekt.

Tumultueus is het zeker ook in eigen land waar bij het Heizel-drama op 29 mei 39 mensen omkomen met als direct gevolg hiervan de val van het kabinet Martens V op 16 juli.

Anderzijds wordt België geterroriseerd door de aanslagen van de C.C.C. (Cellules Communistes Combattantes) en de bende van Nijvel.

1986 begint veel belovend met wederzijdse nieuwjaarswensen van Reagan en Gorbatsjov via de T.V., alhoewel dit jaar ook niet moet onderdoen wat betreft aanslagen en ongelukken.

Het ruimteveer Challenger ontploft direct na de start op Cape Canaveral wat voor het programma van de bemande ruimtevluchten een flinke vertraging betekent.

De dictators van Haïti, Duvalier, en van de Filippijnen, Marcos, worden verdreven; de Zweedse Premier Olaf Palme wordt op brutale wijze vermoord.

Memorabel is ook het ongeluk in de kerncentrale van Tsjernobyl waarvan de werkelijk rampzalige gevolgen pas vele jaren later aan het licht zullen komen.

De komeet van Halley komt voor het eerst in 76 jaar weer in de nabijheid van de aarde; alhoewel ze de naam heeft van ongeluiskomeet brengt ze voor ons land toch een sprankeltje geluk want Sandra Kim wint het Eurovisie-songfestival met

“J'aime la vie” en op het wereldkampioenschap voetbal in Mexico behalen onze Rode Duivels een 4 plaats.

Tragischer is echter het busongeval in Stavelot waarbij 6 personen omkomen.

1987 wordt een historisch jaar in vele opzichten : spectaculair wordt “Black Monday” waarop de New-Yorkse- effectenbeurs in Wall Street volledig in elkaar stort en de dollar tot een ongekend naoorlogs dieptepunt zakt.

In het Witte Huis in Washington wordt het historisch I.N.F. wapenbeheersing-sakkoord voor de raketten van de middellange afstand ondertekend door Gorbatsjov en Reagan.

Na een zeer koude winter voltrekt zich voor de kust van Zeebrugge een vreselijk drama wanneer de “Herald of Free Enterprise” kapseist waarbij 194 mensen de dood vinden.

In de Wetstraat komt de regering Martens ten val ten gevolge van de kwestie Happart.

Alhoewel 1988 een economische heropbloei in vele sectoren met zich mee brengt, vallen er ook dat jaar zware klappen.

Het milieu krijgt het erg te verduren met de olie-lozingen op zee, de algenplaag en de zeehonden-ziekte.

Een gedeelte van de prachtige oude binnenstad van Lissabon wordt door brand verwoest en een vliegshow in het Westduitse Ramstein eindigt katastrofaal.

Het Schotse plaatsje, Lockerbie, krijgt bekendheid na het neerstorten van een Amerikaanse Boeing ten gevolge van een bomexplosie.

Met een beetje reserve kunnen we zeggen dat in '88 de uitverkoop van België begint wanneer Carlo De Benedetti pogingen onderneemt om de Generale Maatschappij in handen te krijgen; ook andere bedrijven komen onder buitenlands beheer.

De steenkoolmijnen van het oostelijk bekken worden gesloten terwijl Thyl Gheyselinck zijn ambitieus ERC-plan voorstelt.

In eigen land steekt uiterst-rechts de kop op; het Vlaams Blok haalt bij de gemeenteraadsverkiezingen in Antwerpen schrikbarend veel stemmen.

In het jaar 1989 krijgt de wereld een nieuw aanzien en wordt de kaart van Europa grondig door elkaar geschud. Nadat Hongaarse grenswachters de schaar zetten in het Ijzeren Gordijn, gebeurt op 9 november datgene wat altijd voor onmogelijk werd gehouden : de Berlijnse Muur wordt geopend.

George Bush neemt het presidentschap over van Ronald Reagan en heeft een top-conferentie op Malta met Gorbatsjov, nadat deze laatste eerst een historisch bezoek bracht aan Paus Johannes Paulus II in het Vaticaan.

De prille start van de democratie in China krijgt een flinke deuk wanneer een massaal studentenprotest op het “Plein van de Hemelse Vrede” in Peking bloedig wordt neergeslagen.

In Roemenië wordt het dictatoriaal bewind van Ceausescu omver geworpen.

Ayatollah Khomeini, de grote baas van fundamentalistisch Iran, verklaart Salman Rushdie vogelvrij na de publicatie van diens boek “De Satanische Verzen”.

In eigen land treedt een gedeelte van de staatshervorming in voege : het toekennen van bevoegdheden en geldelijke middelen aan de Gemeenschappen; hierdoor kunnen we spreken van het ontstaan van een "Nieuw België" : geen unitaire staat, maar een staat naar federaal model.

Terwijl oud-premier Vanden Boeynants wordt ontvoerd, beginnen de uitzendingen van de eerste commerciële T.V.-zender en hebben we van dan af rekening te houden met een nieuwe "VTM-cultuur" in Vlaanderen.

Uit het voorgaande blijkt dat er gedurende de jaren tachtig heel wat gebeurd is in de wereld rondom ons, het loont dan ook zeker de moeite eens na te gaan wat er hier in onze eigen gemeente Balen op die 10 jaar is voorgevallen.

Wie zei ook alweer : "De wereld is mijn achtertuin."

Graag wil ik dan ook in 't kort enkele belangrijke gebeurtenissen uit dit decennium overlopen, waarvan een uitgebreide geschreven media-informatie in deze publicatie terug te vinden is.

1980 kende de eerste verkiezing van de Balense sportlaureaat; er wordt veel werk gemaakt van de oprichting van een ambachtelijke zone en de Vlaamse Gemeenschap redt nog wat er te redden valt en koopt 104 ha. van de Most, als domein voor passieve recreatie.

In 1981 opent het Kruiermuseum in het Oud Gemeentehuis zijn deuren en gaat de Balense Openbare Bibliotheek van start, terwijl een droom werkelijkheid wordt door de oprichting van de Schakel, een dagcentrum voor volwassen gehandicapten.

Politiek gezien zijn er strubbelingen zodat er zelfs gewag gemaakt wordt van het Balens faillissement.

Het gemeentepersoneel neemt "het" niet langer in 1982 en de verenigingen krijgen geen subsidies meer. De P.R.B. viert haar eeuwfeest, terwijl de eerste Sint-Andries- parochiefeesten boven de doopvont worden gehouden.

1983 viert 10 jaar carnaval en Walter Van den Broek maakt Balen nog maar eens wijd en zijd bekender door een interview over zijn boek en toneelstuk "Groenten uit Balen".

Moemoe Vissers wordt 100 jaar, doch niet iedereen heeft zulk een geluk want bij een tragische ontploffing op de P.R.B. vallen 3 doden.

Het O.C.M.W. opent 26 bejaardenwoningen en het eerste Balens informatieblad rolt van de persen.

In 1984 bezoekt Gouverneur Andries Kinsbergen Balen, wordt Guy Van Dyck pastoor van Balen-St. Andries en brengt Koning Boudewijn een werkbezoek aan Hoolstmolen.

Het Pannenhuis wordt het 4 geklasseerde Balens monument.

Tragisch is echter de voedselvergiftiging in het O.C.M.W. waarbij 7 bejaarden de dood vinden.

1985 kent voor de eerste maal de BLM-motocross op de Keiheuvel.

De varkenspest teistert Balen; Tanneke van Rikske schrijft literatuur met "Onze Dorus en ik". Balen krijgt een nieuwe computergestuurde telefooncentrale en zendt zijn zoon, Jos Geuens, naar de Deputatie.

In 1986 wordt Balen voor de eerste maal "een bloem van een gemeente"; de heemkundigen zijn zeer actief want de Heemkundige Kring van Balen doet archeologische vondsten in de bouwput van het nieuw O.C.M.W.-rusthuis op de Vest en de Olmense Vereniging voor Heemkunde en Geschiedenis opent haar documentatiecentrum.

V.V.V.-Balen brengt een uniek 4-kleurendruk stratenplan op de markt en de Schakel bouwt zijn home in het Schepsveld.

Op het einde van het jaar overlijdt Egied Wouters, burgemeester van 1947 tot 1977 en oud-voorzitter van de Provincieraad.

Wanneer Marie De Bie 100 jaar wordt, feit dat gevierd wordt met een grootse stoet en kanongebulder, met de restanten van de munitie voor het superkanon van Saddam Hoessein (Balen-gate !), schrijven we medio 1987. Rosselaar verwelkomt zijn nieuwe pastoor, E.H. Laisnez. Het O.C.M.W. opent zijn nieuwe rusthuis "Ter Vest".

De Heemkundige Kring van Balen viert zijn 10-jarig bestaan met de voorstelling van het jubileumboek "Van Baenle tot Balen" en V.V.V.-Balen presenteert zijn 4-kleurendruk folder ditmaal "Groeten uit Balen".

1988 wordt het jaar van de vieringen : 700 jaar Olmen, 50ste kadotter bij A.C.W.-Balen, 50 jaar Kinderheil, 35 jaar C.M.B.V., 10 jaar V.V.V., 25 jaar Rijksschool, 25 jaar Peterschap Werl, 10 jaar Rode Kruis, inhuldiging home De Schakel, inauguratie van het gerestaureerd kerkorgel in Balen-Centrum. In 1988 beleeft Balen een unicum : de politie-agenten staken.

Een nieuw gemeentebestuur komt aan het bewind in 1989 en kerkelijk Balen wordt autonoom door de oprichting van de dekenij Balen met als Deken E.H. Jef Willems van Wezel.

Vieille Montagne viert zijn 100-jarig bestaan, maar helaas zijn gebuur, P.R.B., gaat over in andere handen.

Balen beleeft voor het eerst zijn Open Monumentendag.

De Heemkundige Kring van Balen is zeer actief : het kapelleke van Muun met bijhorend parkje wordt heemkundig erfgoed en het historisch werk "Balenaren-Geestelijken" verschijnt.

Dat het in Balen toch nog niet zo ongezond is bewijst Peer Willekens wanneer hij 100 jaar wordt en de gemeentekas heeft ook zijn goede tijden want de eerste kerstverlichting wordt ontstoken.

Met heel veel genoeg heb ik, vanuit heemkundig standpunt, de jaren tachtig onder de loep kunnen nemen en vastgesteld, met een lach en een traan, dat er toch heel wat gebeurd is in onze samenleving.

In dit boek "Kroniek van Balen (1980-1989)" hebt U de gelegenheid om uitgebreid kennis te maken met het wel en wee van onze Balense bevolking in dat decennium.

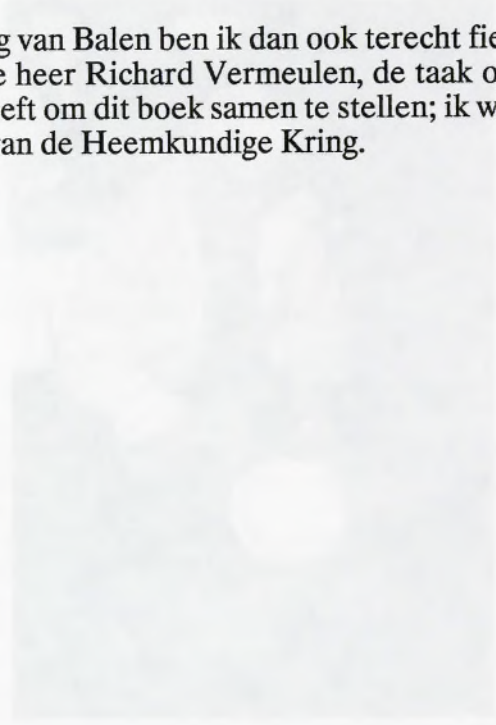
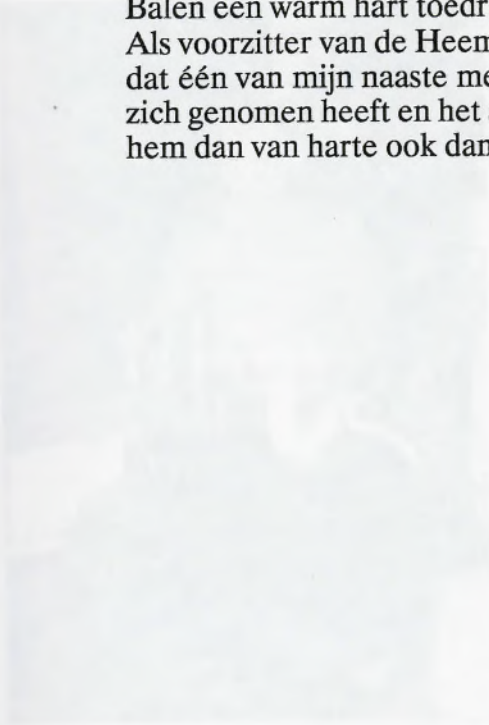

JAAROVERZICHT 1980

Ik ben ervan overtuigd dat U, dierbare lezer, uit deze publicatie veel nuttige gegevens kunt halen, die U en Uw nakomelingen alleszins zullen bijblijven.

Van harte houd ik er dan ook aan dit boek aan te bevelen aan alle mensen die Balen een warm hart toedragen.

Als voorzitter van de Heemkundige Kring van Balen ben ik dan ook terecht fier dat één van mijn naaste medewerkers, de heer Richard Vermeulen, de taak op zich genomen heeft en het aangedurfd heeft om dit boek samen te stellen; ik wil hem dan van harte ook danken in naam van de Heemkundige Kring.

INHOUDSTAFEL.

• VOORWOORD	I
• JAAR 1980	1
• JAAR 1981	10
• JAAR 1982	22
• JAAR 1983	44
• JAAR 1984	62
• JAAR 1985	75
• JAAR 1986	90
• JAAR 1987	103
• JAAR 1988	119
• JAAR 1989	150

- Dorothea Peter en Gerard Elisabeth (St. Rochusstraat)
- Gyspen Jan en Becccha Maria (St. Odendestraat)
- Geelye Franciscus en Jansen Anna (Overberg)
- Geerty Frederica en Van Oortel Margaretha (Vlaaistraat)
- Van Gerschooten Jovijanus en Thys Catharina (Dassies)
- Coelt Jan en Wilhelmina Jofia (Vreemde)
- Jans Peter en Margarek Maria (Cappelenstraat)
- Dorothea Jan en Loretta Ludovica (Hagelberg)
- Geert Alfons en Geertruida Maria (Oudekerkstraat)
- Van Braekel Jozef en Loretta Albertina (Sint)